

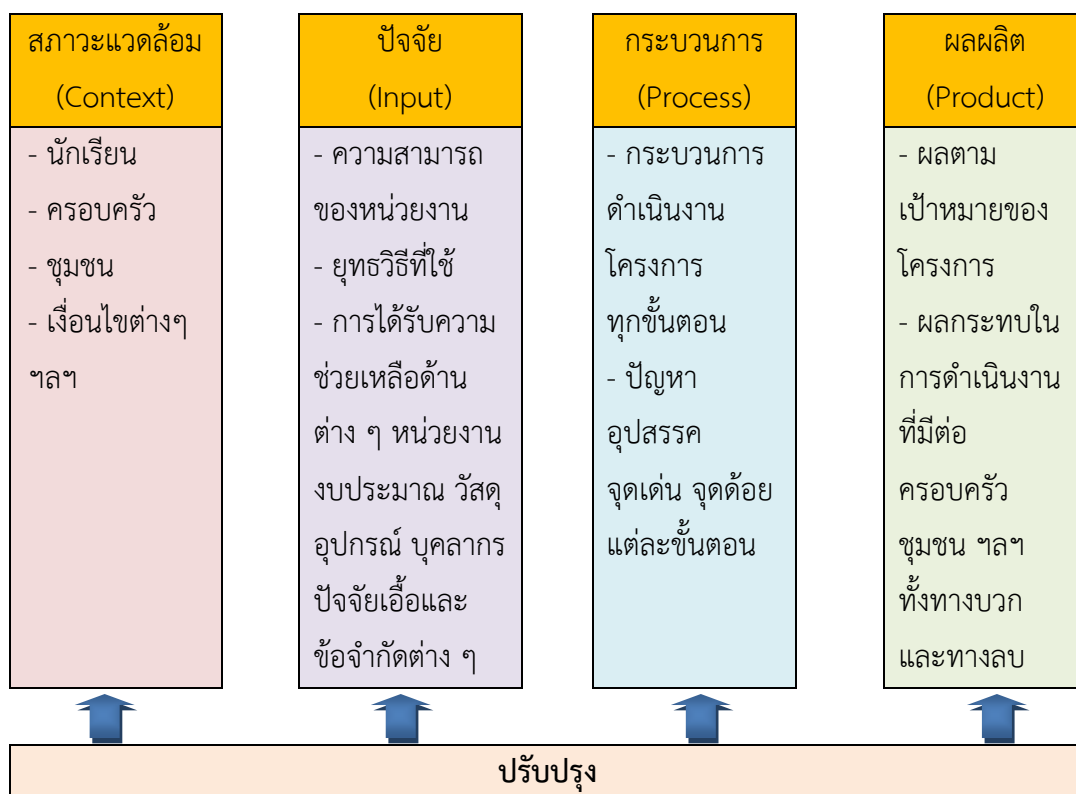
บทที่ 5

การประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

การประเมินผลโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ดำเนินการตามสภาพที่จริง ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเอื้อและข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น โดยเน้นการประเมินตนเองของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ เพื่อทราบความก้าวหน้าหรือปัญหาการดำเนินงาน ซึ่งสามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้ทันทั่วทั้ง และการประเมินจากภายนอก เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการขยายผลในโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

การประเมินผลโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ดำเนินการทั้งการประเมินก่อนดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ดังนี้

รูปแบบการประเมินแบบ CIPP

ภาพที่ 3 รูปแบบการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบ CIPP Model

จากภาพที่ 3 สามารถนำมาอธิบายได้ ดังต่อไปนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม ควรพิจารณาจาก

- 1.1 สภาพครอบครัว เช่น บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย การศึกษาของบิดามารดา ผู้ปกครอง ค่านิยม ความเชื่อถือของเศรษฐกิจครอบครัว อาชีพ รายได้ ฐานะทางการเงิน ฯลฯ
- 1.2 สภาพนักเรียน เช่น ความพอเพียงของการได้รับความรัก ความอบอุ่น ความพอใจในการเรียนการสอน การคบเพื่อน ความใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
- 1.3 สภาพชุมชน เช่น การมีแหล่งเสื่อมโทรม ค่านิยมของชุมชนต่อเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 1.4 เงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ เช่น ตัวแบบอิทธิพลต่าง ๆ ที่อาจมีผลต่อการดำเนินงาน โครงการทั้งทางบวกและทางลบ ฯลฯ

2. การประเมินปัจจัย ควรพิจารณาจาก

- 2.1 ความสามารถของหน่วยงานในการทำโครงการ
- 2.2 รูปแบบของยุทธวิธีที่ใช้ในการดำเนินงาน มีแผนวิธีการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ และการเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสม
- 2.3 การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการ เช่น เวลา ทุน สื่อ สถานที่ อุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่มีอยู่และได้รับเพิ่มเติม ฯลฯ
- 2.4 ปัจจัยเอื้อและข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ความสามารถพิเศษของบุคลากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความร่วมมือของทุกฝ่าย ฯลฯ

3. การประเมินกระบวนการ ควรพิจารณา

- 3.1 การนำโครงการไปสู่การปฏิบัติจริง โดยมีการประเมินตนเองในระหว่างการดำเนินการ เป็นระยะ ๆ เพื่อทราบความก้าวหน้าของโครงการ และปรับปรุงการปฏิบัติงานในกรณีที่พบข้อบกพร่องในการดำเนินงาน
- 3.2 สรุปวิธีการ และสื่อที่ใช้ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในกระบวนการดำเนินงาน

4. การประเมินผลผลิต ควรพิจารณา

- 4.1 ผลตามจุดมุ่งหมายของโครงการ
- 4.2 กระบวนการที่ใช้ควรปรับปรุงอย่างไร
- 4.3 ความภูมิใจ ความตื่นตัว ผลกระทบต่าง ๆ ทั้งทางบวกและทางลบที่มีผลต่อผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น

ขั้นตอนการประเมิน

การประเมินผลการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนดำเนินการ เพื่อประเมินบริบท และประเมินปัจจัยนำเข้า

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนรายบุคคล
- 1.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุ ของนักเรียนเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 1.3 การสร้างความตระหนักในการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้กับบุคคลที่มีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
- 1.4 การร่วมแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหา
- 1.5 พิจารณาจากปัจจัยเอื้อและข้อจำกัดของโรงเรียนและร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

2. ระยะเวลาระหว่างดำเนินการ เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ

- 2.1 การดำเนินการของจริงตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น ความเหมาะสมกับเป้าหมายของ กลุ่มที่มีปัญหาและสาเหตุต่าง ๆ กัน
- 2.2 ประเมินตนเองทุกระดับเป็นระยะ ๆ เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรค ต่าง ๆ
- 2.3 ปรับปรุงวิธีการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ระยะหลังดำเนินการ เพื่อประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ ของโครงการ

ประเมินโดยหน่วยงานทุกระดับ เพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการ และให้ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจปรับปรุงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโครงการ

การรายงานผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานตามขั้นตอนโดยละเอียด ทั้งในส่วนของสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนา การวางแผน การสร้างนวัตกรรม การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผลปรับปรุง พัฒนา และการเผยแพร่ชื่นชมผลงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทราบ และเป็นการเผยแพร่ผลการดำเนินงานสำหรับผู้สนใจนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถจัดทำได้ 2 รูปแบบ คือ การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายบท และการจัดทำรายงานในลักษณะ Portfolio ในที่นี้ขอแนะนำเฉพาะการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นรายบท มีลักษณะเช่นเดียวกับการทำรายงานผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละบท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- วัตถุประสงค์ของโครงการ
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- นโยบายและมาตรการสำคัญของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- การพัฒนากระบวนการดำเนินงานโครงการ
- การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

- รูปแบบการประเมินโครงการ
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการ

- ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน
- เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ
- กิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ
- การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการดำเนินงานโครงการ

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ